

Állj meg, vándor!

— En, kérem, igényes vagyok. Olyan kicsi a szekrény a kéziszerszámgyár öltözőjében, ha az olajos ruhát beleteszem, mocskos lesz a tiszta ruhám. Ez, ugye...
— Meddig dolgozott ott?
— Három napig.
— És előtte?

— Időztem egy kicsikét a textilgyárban is. Na, azért nem is kicsikét: szeptembertől márciusig. Aztán pár napig nem találtam helyet...
— Pár napig? Tizenhatig.
— Meglehet, kérem... és együtt nézzük „két-köte-tes” munkakönyvét. Az első kötet — gyanítom, valóban nem is ez az első! — huszonnégy munkahely bejegyzését viseli 1961-től 67-ig. A második kötet is felér egy emlékkönyvvel, noha nem az ábrándos kislányok emlékkönyvével. De tulajdonosának hű tükré a sok bejegyzés: csupán 1970 januárjától az idei év áprilisáig öt munkahelyen „igényeskedett”.

— Na, igen. A szekrények valóban kicsik nálunk — mondja Soltész Mihályné, a kéziszerszámgyár személynézete, aki éppen a munkaközvetítő irodában „seregsemléi”. — De gyanítom, hogy a normát meg túl bönök találta. Nálunk ugyanis teljesítménybérben dolgoznak, viszont jó a betanított munkások átlageresete.

A munkaközvetítő iroda szobájában együtt figyeljük a jelentkezőket. Így aztán rákérdezhetek:

— Munkásra „vadászik”?
— Segéd munkás kellene — felel Soltészné — huszonöt-harminc. Meg gépirónó is.

— Ja, gépirónó nekem is kellene! — mondja Baráth Józsefné, a munkaközvetítő iroda vezetője. — Nagyon sok vállalat kér tőlünk.

Kapóra jön a fiatal lány, akinek a gyors- és gépirói végzettségéről bizonyítványa van. „Csak hogy... kezdő vagyok...” — rebegi halkán az ablaknál.

— Lássuk, mennyire! — invitálja beljebb Baráthné, s hamarosan pötyögni kezd az írógép. Csak kissé engedetlenül Nagysokára a másol-ni adott levélke ikertestvért kapott, igaz kissé szörnyűszűlött.

— Hát...! — mondja Baráthné. — Ez még nem megy. A bizonyítvány nem elég. Azért csak érdeklődjön!

— És ha egyedül próbálna elhelyezkedni? — kérdezem.
— Hiszen próbálni lehet, csak hogy egy éven belül már három helyről jött el, s csak a közvetítő iroda engedélyével helyezkedhet el, olyan vállalatnál, ahonnan munkakerő-igényt jelentettek.

Az ablaknál is éppen ezen kezdődött vita, Eperjesi Júlia osztályvezetőnek egy fiatalember az Alkotmányból a munkához való jogot idézi. Pedig — tanú a munkakönyve — nem is olyan nagyon

ragaszkodik a munkához, mint inkább a tartalmasabb borítékhoz.

Nem mehet.
Nem engedi a munkaközvetítő: 1965 óta 13 munkahelye volt.

— Hány oldal van a munkakönyvében? — kérdezem.

— Tényleg: mennyi is? — lapozza. — Na, van itt még hely! — nyugszik me, amint meglátja, hogy nyolc oldal még szabad. — Aztán hamarosan katona leszek, úgy tudom, onnét két évnél előbb nem lehet kilépni! — és jót nevet saját viccén. Zárójelben: értelmes fiú, csak hogy arra büszke, milyen „bohém”. Mármost hogy a munkakönyve milyen vicces. „Ámbár ez az asszonyka elszomorodott rajta”.

Az „elszorodott asszonyka” az iroda vezetője. Kérdezem tőle, ha most elhelyezkedni akarnék, milyen helyet tudna ajánlani.

— Csak annak kell hoznunk jóni, aki egy éven belül kétszer cserél főnökséget vagy aki „kilépett” bejegyzéssel díszítette munkakönyvét. Ezen kívül az adminisztratív és műszaki dolgozók egyrésze csak közvetítéssel vállalhat állást, az arányos elosztás érdekében. Vagyis: csak keressen nyugodtan állást. Megjegyzem, tanári státuszt nem tudok. Gépirónak, számítógép mellett, lyukkártya-készítőnek, esetleg titkárnőnek ajánlhatnám.

— Sok vállalat a munkakerő-gondjain saját maga is segíthetne egy kis átszervezéssel, plusz a törzsgárdatagok, a régi dolgozók megbecsü-

lésével — mondja Eperjesi Júlia, a városi tanács vb. munkaügyi osztályának vezetője. — Szegeden például a munkaerő elegendő lenne, a vándorlás miatt azonban komoly gondokat okoz több nagy vállalatnál a hiány, különösen ahol nehéz fizikai munkát, segédmunkát kellene végezni. A kötelező munkaközvetítés egyáltalán nem sérti a szabad munkavállalás jogát, ellenben célja, hogy csökkentsék a munkavándorlást. Különben mindig pontosan meg tudjuk mondani a közvetítő iroda forgalmáról, hogy melyik vállalat igyekszik ígéretesekkel elszippantani a munkásokat a másiktól...

Adódhat mindenki életében olyan helyzet, amikor érthető, hogy megváljunk munkahelyétől. Ezen a délelőtnél közel 120 ember fordult meg a munkaközvetítőben — köztük jóképességű adminisztrátorok családi okok miatt hagyja ott munkahelyét, egy édesanyja másik gyárba akar menni, ahol felveszik kislányát a bölcsődébe, a harmadik könnyebb munkát keres, a negyedik nem bírja a három műszakot. Van, aki a munkahelyi légkör miatt feldoklik — de hiszen nem is ők azok, akik évente keresnek maguknak új és új helyet. Rajtuk segíteni kell és lehet.

De aki visszaél a munkakerő-kereslettel — akár vállalat, akár vándorlókedvű munkavállaló — az csak a törvény szabta keskeny úton közlekedhet.

P. Szőke Mária

Befejeződtek az ifjúsági jogásznapiak

A József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara, valamint a kar KISZ-szervezete által rendezett V. Ifjúsági Jogásznapi rendezvénysorozatát tegnap befejeződött. A kar épületében megtartott eredményhirdetés alkalmából dr. Kemes Béla, tanszékvezető egyetemi docens, a jogásznapi rendezőbizottságának elnöke mondott beszédet, majd átadta a háromnapos verseny díjait. A jogeset-megoldási versenyt Szabó Judit pécsi hallgató nyerte; Szecskai András szegedi jogász harmadik lett. Az államjogi és államigazgatás-jogi vetélkedő győztese: Szalai Éva budapesti hallgató. A büntetőjogi szakmai vetélkedőben Kolos Anna szegedi egyetemista szerepelt a legjobban; a második helyre ugyancsak a szegedi Kolos Dánielt jelölte a zsűri. A szellemi öttusa győzte-

se a budapesti, a második a szegedi kar csapata lett. A német szakszövegfordítási versenyben Kis Ferenc Kálmán pécsi joghallgató szerepelt a legjobban, Szabó Imre, a szegedi kar diákja a második helyen végzett. Az orosz szakszövegfordítási verseny első helyezettje Horváth Katalin budapesti joghallgató lett, a szegedi Molnár Mihályt a harmadik díjjal jutalmazták. A sportrendvények résztvevői első ízben vehették át az ifjúsági jogásznapi kupáit. A díjak átadásánál jelen volt dr. Antalffy György, egyetemi tanár, a JATE Állam- és Jogtudományi Karának dékánja, országgyűlési képviselő.

Vizsgamunkák

Öt napon át tartó szakmai gyakorlati érettségit tettek a Tömörkény István képző- és iparművészeti gimnázium diákjai. A tegnapi, pénteken befejeződött vizsga keretében önálló tervek alapján, de megadott témára készült munkákkal bizonyították tudásukat, tehetségüket az iskola szobrász, grafikus és kerámikus tanulói. A diákok május második felében a közismereti tárgyakból tesznek szóbeli érettségit. Képünkön: Katona József, vizsgamunkáját farragja.

Izgalom nélkül

Nem okos dolog színház-zal, közönséggel egyszerre összeveszni: mindkettő megharagszik. Ha a kritikától nem állnak távol a gyakran átlátszó, de mindig hasznos taktikai húzások, legalább az egyik felet igyekezze megnyerni szövegeségének. De hát a kritikának éppen az a lényege, hogy kizárólag a célra, az eseményekre figyelve halad a maga útján: ha ez nem így lenne, értelmét vesztené.

Most, az idei évad végén a kritika, sajnos, arra kényszerül, hogy egyszerre perreljen színházzal és közönséggel. Nem mintha tragikus lenne a helyzet. A színház az idén is teljesíti látogatottsági és bevételi ter-
vét: nincs ok tüzet-vizet kiáltani. Ez azonban csak az éppen elfogadható minimum, s ezen feltétlenül túl kell jutnia színháznak és közönségnek egyaránt.

Két esztendővel ezelőtt, amikor a színház új vezetése munkába állt, azt hiszem, minden szegedi színházba-rát előtt felrajzolódott egy szép álmom arról, hogy szababab fellendülés kezdődik majd, s a színház és a közönség dolgai — nemcsak az elfogadható minimum szintjén — rendbejönnek, hogy izgalmas, pezsgő színházi élet alakul ki nálunk, eseményszámba menő bemutatásokkal, vitákkal, gondolati elevenséggel és lendülettel. Ezek az álmok azóta szertefeszültek. Azoknak lett igazuk, akik azt mondták, hosszú évekre lesz ehhez szükség. Az idei évad tapasztalatai is ezt igazolják.

Nem akarok, nem tudok belenyugodni abba, hogy a szegedi közönség vidéki közönség, abban az értelemben, ahogyan ezt általában és általánosan használják. Szeged végtére is az egyik legnagyobb magyar város, tudományos központ, két egyetemmel, két főiskolával, egész sereg üzemmel és értelmiségivel, olyan emberekkel, akik a maguk szakmájában lépést tartanak a rohanó nagyvilággal. A művészi izlés és igény azonban már nem ilyen. A mérnök, az orvos, a tanár, a jó szakmunkás, a világban tájékozódni akaró fiatal halálosan megsértődne, ha azt hallaná, hogy szakmailag valahol a század elején áll. A színházban — számomra érthetetlenül és megmagyarázhatatlanul — mégis elfogadják ennek az izlésnek a produktumait. Sőt, csak ezt fogadják el.

Az idei évad mindezt,

sajnos, megcáfolhatatlanul bizonyítja. Senki sem várja a szegedi színházról, hogy a színházcsinálás legújabb, lemodernebb formáinak legyen úttörője és világraszóló műhelye. Még valahogy azzal is megegyeznének, hogy az évad legnagyobb sikerévé, messze megelőzve minden mást, két öreg operett, a *Luxemburg grófia* és a *Cigányprimás* vált; erre sokféle magyarázat lehetséges. Az azonban már nyugtalanító, hogy a prózai művek közül a *Nem élhetek muzsikaszó nélkül* és a *Naplemente előtt* vonzotta a legtöbb nézőt. A *Parizs boldogja*, a *Mária királynő*, a *Candida* nagyon kevés nézőt érdekelt, s még a legjobb idei előadás, a *Ványa* bácsi sem tudott annyira nézőt becsalogatni a színházban, mint a *Móricz-darab*. Jellemző, hogy amikor a *Mária királynő*nek a várt-nál gyengébb sikerű előadásai után a színháznak sikeresebb darabba volt szüksége, a meghirdetett műsorban nem is szereplő *Nem élhetek muzsikaszó nélkül* című színművet vette elő, és áttűtő sikert aratott vele.

Nem irigylem a színházat, nincs könnyű dolga. De valahogyan mégis ki kell törni ebből a körből, s ezt a kitorést nyilvánvalóan a színháznak kell kezdeményeznie. Az idei évadnak éppen az a gyengéje, hogy

csak az alkalmazkodási készségét éreztették — lőt-hattuk benne, a kitorés indulatait nem. Természetesen nem arról van szó, hogy a színház a közönségtől elszakadva kísérletezzék, hanem arról, hogy a nézők igényeiből kiindulva vezesse el őket a színház modern formáihoz. Hinnünk kell abban, hogy ez lehet-séges; a közönségnevelés végül is nem képtelenség.

A mai színház, mint a színház mindig, nagyon sokszínű. Nemcsak avant-gard kísérletekből áll, hanem úgynevezett bulvár-produkciókból is. Ezek se nem rosszabbak, se nem jobbakk, mint a régi bulvárdarabok. De van egy nagy előnyük: a *máról* szólnak. Akármilyen felületesek is, a kor, amelyben játszódnak, valahogyan, néha szinte szándékaik ellenére, mégiscsak bennük van. *Első lépésként*, kiindulásként ezek-kellene próbálkoznia. Talán ezek is tetszenének a szegedieknek, nemcsak a régi bulvárdarabok.

Azután pedig jöhetnének az újabb lépések előre, a modern dráma, a mai világ színpadi megjelenítése felé. S akkor talán megszületne az a közönségre is ható igazi művészi-színházi izgalom, amely az idei évadból annyira hiányzott.

Ökrös László

Átadták az idei SZOT-díjakat

Pénteken délelőtt a SZOT székházában ünnepélyesen átadták a SZOT elnökségének 1971. évi irodalmi és művészeti díjait. Az ünnepségen megjelent Aczél György, az MSZMP Központi Bizottságának titkára is. A díjakat Gáspár Sándor a SZOT főtájtára adta át.

A SZOT elnöksége 1971. évi irodalmi és művészeti díjával tüntette ki: Simon István költőt, Vadász Ferenc író, Vasvári István

Gyula író, Kallai Ferenc színművész, Solti Bertalan színművész, Szemes Mari színművész, Koncz Gábor színművész, Szabó István szobrászművész, Fehér Zsuzsa művészettörténész, Lőránt János festőművész, Várhelyi Zoltán zenész, és kar-nagyot, Mura Péter karmestert, Timár Sándor koreográfust, Blaskovits János történetész.

Szakszervezeti aktivisták kitüntetése

A nemzetközi munkássz-tály nagy ünnepe alkalmából fogadást adott az SZMT elnöksége pénteken délelőtt a szakszervezeti munkában kitűnt Csongrád megyei aktivistáknak, Juhász József vezető titkár köszöntötte a megjelenteket, majd méltatta azokról a társadalmi tisztségviselőknél a munkáját, akik fáradságtalanul dolgoznak a munkásmozgá-lomban. Ezután az SZMT munkabizottságaiban, a társadalmi munkában kifejtett tevékenységük elismerésül kitüntetések és jutalmakat adott át.

A Szakszervezetek Országos Tanácsa elnöksége a zül 21-en kaptak pénzjutalmat.

Amatőr festők kiállítása

A vasutas képzőművész kör május elseje tiszteletére ismét megrendezte hagyományos tárlatát Szegeden. A Széchenyi tér 5. szám alatti kollektív műteremben tegnap délből megnyitott kiállítást résztvevői ismét jól bizonyították az immár huszonnégyedik éve működő és kiállító közösség munkájának értelmét. Szőke Győző festőművész, a kör vezetője, valamint Fodor István, Szekfű János, Drégelyi József, Gracza Ferenc, Kiss Tamás, Kulai László, Bede István, Török Sándor, Gulácsi Árpád, Horváth Zoltán és Muzsnyay Lajos, valamenny-

nyien tehetséges alkotók, akik ezúttal is színvonalas munkákat mutatnak be. A kiállítás több résztvevője az országos vasutas képzőművészeti kiállításon is szerepelt fog. A MÁV szakszervezeti bizottsága által rendszeresen támogatott képzőművész kör jó munkáját dicséri, hogy nem zárkozik el a más üzemekben dolgozók jelentkezése előtt. Így tagjai sorába fogadta a *bútorgyár*, a *gumigyár*, a *vízügyi igazgatóság* és a *hangszergyár* több dolgozóját is. A tárlatot Szlesi Zoltán művészettörténész nyitotta meg.

A. L.

SZEGED a hazai lapokban

1971/17

Novajoj el Hungarujo. — Lenke KUN: Szeged. Hungara Esperantisto, április.

A DELEP szocialista vállalat. — Felavatták a Szegedi Biológiai Központot. Építő Lapja, ápr. 13.

Harmincöt ezer jegyet vásároltak már meg a Szegedi Szabadtéri Játékokra. Szolnok megyei Néplap, ápr. 20.

Ifjú választóké a szó. — MATKÓ István: Kérések egy szö-

Kimondó asszonyhoz. Népszava, ápr. 22. [Interjú Székely János szegedi honvéddal. Fényképek.] SOLTÉSZ István: Tiszta partján nevelkedett tulipán... Magyar Hírlap, ápr. 25. [Riport a Tiszsa-mentőről. Szegedről is.]

[GÖMÖRY Albert] G. A.: Szeged Féri básija. Népszport, ápr. 25. [Mesteredzői oklevelet kapott a Szegedi VSE alédaedzője, Kakuszi Ferenc.]

KALMAR György: Szegedi jegyzet. Következtetésekről, következtetésekről. Népszabadság, ápr. 25. [Az 1970-es szegedi diáklapraim eredményei.]

„Tulipános” ísz. Szegeden. Népszabadság, ápr. 25. [Fénykép az Új Élet Tsz.-ről.] Szeged vezet. — Városiak di-
ákok. Esti Hírlap, Hétfői Hírek,

ápr. 26. [Szegeden él a legtöbb diák — 90 fő — tízezer lakosra számítva.]

Szegedi kiállítások. Magyar Hírlap, Népszabadság, ápr. 28. [Az ünnepi hetek idején.]

Régészek Szegeden. Magyar Hírlap, Népszabadság, ápr. 28. [Tudományos tanácskozás.]

SARVARI Mária: A Kárpát-medence betelepüléséről tanácskozik Szegeden a nemzetközi szláv régészeti unió. Magyar Nemzet, ápr. 28.

Tavvezetékön olcsóbb. Magyar Hírlap, Népszabadság, ápr. 29. [Befejeződött a Szeged-Százhalmabattai közúti olajvezeték próbaüzemlése.]

Megkezdődtek az országos ifjúsági jogásznapiak. Magyar Hírlap, ápr. 29. [Szegeden.]

VAMOS Rezső: Halbőség a Tiszán. Népszabadság, ápr. 29. [Szegedről is.]

Névadó és szoboravatás Szegeden. Népszava, ápr. 29. [A Tanárképző Főiskola Semmelweis utcai kollégiumát Teleki Blankáról nevezték el.]

[BOSSANYI Katalin] B. K.: Megszüntették a kálváriacsúlyt. — Fejlesztési hitel kapott a szegedi Tömegcikk Szövetkezet. Népszabadság, ápr. 30.